

BOGANMELDELSER

K. G. WETTERLUND: Några tull- och handelspolitiska spörsmål. Udg. af Skånes Handelskammare. 31 S. Malmö 1918.

Hr. Wetterlunds lille Piece gør dygtigt og kortfattet rede for de told- og handelspolitiske Problemer, der rejser sig for de skandinaviske Lande, naar Freden igen lukker dem ud af deres Isolerethed og Vareudvekslingen tager fat. Ganske vist har Forfatteren den vanskelige Opgave at bevæge sig i lutter Hypoteser, saa meget mere som Afgørelsen i Krigen endnu ikke var falden, da Bogen udkom; men Læseren af økonomisk Literatur er jo under Verdenskrigen bleven vænnet til at bevæge sig i Hypotesernes Verden, og endnu vil der vel gaa en rum Tid inden vi kan begynde at overskue den Retning, hele den samfundsøkonomiske Verdensudvikling vil tage. Hvad man imidlertid glæder sig over er, at Forf. med sikker Haand afstikker enkelte af Hovedproblemerne og fremdrager de mest bemærkelsesværdige Dokumenter og Udtalelser fra de to Magtgruppers Side.

Interessant er det at se, hvorledes de nye Forhold, Krigen har skabt, puster nyt Liv i gamle Diskussioner, der forlængst er gaaet over i Lærebøgerne som uddebaterede, saaledes f. Eks. i Debatten for og imod Vægt- eller Værditold. Hr. W. paaviser, hvorledes Vægttolden, dels financielt, men specielt som Beskyttelsesfaktor, ganske svigter

BOGANMELDELSER

K. G. WETTERLUND: Några tull- och handelspolitiska spörsmål. Udg. af Skånes Handelskammare. 31 S. Malmö 1918.

Hr. Wetterlunds lille Piece gør dygtigt og kortfattet rede for de told- og handelspolitiske Problemer, der rejser sig for de skandinaviske Lande, naar Freden igen lukker dem ud af deres Isolerethed og Vareudvekslingen tager fat. Ganske vist har Forfatteren den vanskelige Opgave at bevæge sig i lutter Hypoteser, saa meget mere som Afgørelsen i Krigen endnu ikke var falden, da Bogen udkom; men Læseren af økonomisk Literatur er jo under Verdenskrigen bleven vænnet til at bevæge sig i Hypotesernes Verden, og endnu vil der vel gaa en rum Tid inden vi kan begynde at overskue den Retning, hele den samfundsøkonomiske Verdensudvikling vil tage. Hvad man imidlertid glæder sig over er, at Forf. med sikker Haand afstikker enkelte af Hovedproblemerne og fremdrager de mest bemærkelsesværdige Dokumenter og Udtalelser fra de to Magtgruppers Side.

Interessant er det at se, hvorledes de nye Forhold, Krigen har skabt, puster nyt Liv i gamle Diskussioner, der forlængst er gaaet over i Lærebøgerne som uddebaterede, saaledes f. Eks. i Debatten for og imod Vægt- eller Værditold. Hr. W. paaviser, hvorledes Vægttolden, dels financielt, men specielt som Beskyttelsesfaktor, ganske svigter

sin Opgave, naar Prisniveauet undergaar en saa mægtig Forskydning, som Tilfældet har været i opadgaaende og formentlig igen vil blive i nedadgaaende Retning. Lad os f. Eks. antage, at en hjemlig Industri før Krigen havde en nødvendig Toldbeskyttelse lig 15 % af Værdien i Form af en vis Afgift pr. kg. Naar dette Industriprodukt nu stiger 200 % i Pris, gaar Beskyttelsen eo ipso ned til 5 %. Sætter man den nu i den Anledning ved en ny Toldlov op til 15 % af den nuværende Værdi (for saa vidt dette stadig er den udkrævede Beskyttelse), vil Beskyttelsen i de paafølgende Aar, forsaavidt Prisniveauet er i Dalen, stadig stige og, forsaavidt vi skulde naa ned paa Prisniveauet før Krigen, ende med at udgøre 45 %!

Overgangstiden kræver altsaa, da hyppige Toldrevisioner er altfor upraktisk, at man i saa stor Udstrækning som muligt gaar over til Værditold. Dog er det nødvendigt at tage visse Forbehold, paa den ene Side bliver det ligesoverfor „Dumping“ nødvendigt ved en „Dumpningsklausul“ at paalægge de til Underpris indførte Varer en Straffefgift, idet Værditolden jo netop gør Dumping mere tillokkende; paa den anden Side vilde det være ganske urimeligt, at Toldafgiften paa et for den indenlandske Industri nødvendigt Produkt forøgedes alene af den Grund, at det af et monopolbesiddende Land blev belagt med en Udførselstold. Hvad Indførselslandet i dette Tilfælde skal gribe til, besvarer Forf. ikke, og vi skal derfor ogsaa blot i denne Anmeldelse indskrænke os til at antyde, at det maa behandles i Forbindelse med hele Prisreguleringsproblemet og ikke som et specifikt Toldproblem.

Diskussionen om den for Handelsaftaler mest formaals-tjenlige Tarifaffattelse optager et paafølgende Kapitel, der konkluderer deri, at en autonom Enkelttarif, der automatisk atter træder i Virksomhed overfor alle Lande, naar en traktatmæssig Begunstigelse ophører, er den smidigste og gunstigste Forhandlingsbasis. Forf. gør imidlertid med

Rette opmærksom paa, og hans Overvejelser i saa Henseende har megen Interesse, at Tolden, specielt som Beskyttelsesmiddel, i hvert Fald i en længere Overgangsperiode vil være af tvivlsom Værdi. For det første vil de hjemlige Producenter i Overgangsperioden paa mange Omraader, paa Grund af Vareknapheden, besidde en vis almindelig Monopolrente, som det vil falde meningsløst at beskytte ved Toldforanstaltninger samtidig med, at man angriber den ved hjemlige Prisreguleringsforanstaltninger. Saalænge Kampen om Markederne er en Kamp om Tilførsler, vil Toldbeskyttelsen være sat ud af Spillet. Det samme gælder saalænge en væsentlig Del af Udenrigshandelen er statsreguleret Kompensationshandel og endvidere, dersom internationale Monopoler i større Udstrækning kommer til at beherske Verdenshandelen. Den nye handelsøkonomiske Verdensorden medfører i høj Grad, at Toldpolitikken absorberes af en Prisreguleringspolitik paa bredere Basis.

I sidste Kapitel giver Forf. en værdifuld Oversigt over, hvad der i Hovedtrækkene er fremkommet om henholdsvis Ententens og Centralmagternes Handels- og Toldpolitiske Fremtidsmaal. Særlig fæster man Opmærksomheden ved de Forsøg, der specielt fra Englands Side gøres for at erhverve Raastofmonopoler og paalægge Udførselstold (f. Eks. paa Jute, som er indisk Verdensmonopol) samt Tendensen til en Klassificering af Nationerne, hvorefter de Neutrale først kommer i tredje Række — efter britiske Kolonier og Allierede. Af Oplysninger Centralmagterne vedrørende har endnu Interesse Indholdet af den med Finland afsluttede Handelstraktat af 7. Marts 1918, som antagelig staar ved Magt, samt ganske specielt forskellige Citater fra en under Krigen udgivet Bog af Ingeniør Herzog¹⁾, der bl. a. indgaaende diskuterer de Metoder, Ty-

¹⁾ „Die Zukunft des deutschen technischen Ausfuhrhandels“, Stuttgart 1915.

skerne bør anvende for at komme i Føling med Verdenshandlen gennem de neutrale Lande: „for den fremtidige tyske Exportpropaganda banes lettest Vej gennem de Neutrale. — Den neutrale Fagpresse byder et virkningsfuldt Middel til at fremme den tyske tekniske Eksporthandel“.

Forf. hører ikke til dem, der venter sig meget af det skandinaviske Samarbejde, og han henviser i saa Henseende til den Omstændighed, at de tre Lande, selv ligeover for den fælles truende Krigssituation, arbejdede hver paa sin Kant uden nævneværdigt handelspolitisk Samarbejde. Heroverfor kan dog hævdes, at det maaske mere var de rene politiske Momenter, end de handelspolitisk-økonomiske, der skilte, og at der derfor muligvis aabner sig videre Chancer for et frugtbart Samarbejde efter Krigens, naar de politiske Motiver træder mere i Baggrunden.

En ensidig handelspolitisk Tilknytning til én af de to Magtgrupper anser Forf. for ruinerende, da Sveriges udenlandske Handelsomsætning før Krigens fordelte sig nogenlunde lige mellem de to Grupper. Den militære Neutralitet maa derfor efterfølges af en ligesaa stræng commercial Neutralitet. — Den yderst læseværdige lille Bog slutter med en Appel til det svenske Folk om at erindre, at Tidens Løsen maa være — at arbejde og spare.

Alf. Ussing.

SVEND RODE og O. B. KOFOED: **Rentabiliteten af Syge- og Ulykkesforsikring for Kvinder.** 109 S. København 1918.

Ved et Møde i Stockholm 1915 besluttede Lederne af nogle nordiske Forsikringsselskaber at foretage en statistisk Undersøgelse af ovennævnte Emne med Benyttelse af Materiale fra saa stor en Kreds af Selskaber som muligt. Man overdrog Ledelsen af Arbejdet til Direktør V. E. Gamborg, Kjøbenhavn, og trods de mange Vanskeligheder, som